

ΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

ARTISTIC WORKSHOP

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

ARTISTIC WORKSHOP

ΕΚΛΗΜΣΗ

Γιὰ τὴν ἐπιβίωσιν
καὶ τὸ ἄγλημα τῆς ἐπιβετημονικῆς δράσης
τοῦ Μουσείου,

Χρειάζεται ἡ θετινὴ βοήθεια τοῦ καθένα
βοηθήστε με:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

ΕΝΤΥΠΑ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΑ

ΕΝΤΥΡΑ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
ΡΙΝΑΚΕΣ ΖΟΧΡΑΦΙΚ
ΧΡΗΜΑΤΑ

Ανευδύνεβε εζήν γραμματεία.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΑΝΟΥ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1979

ΚΥΚΛΟΣ Α' - 17 ΓΕΝΑΡΙΗ - 6 ΑΠΡΙΛΗ 1979

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΝΟΣ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΑΝΟΥ ΦΑΛΤΑΪΤΣ, ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΝ ΣΤΟ ΣΟΒΑΡΟ, ΟΥΣΚΟΛΟ ΚΑΙ ΛΕΠΤΟ ΈΡΓΟ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΤΟΠΙΚΟΥ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ) ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΦΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΤΗ ΣΥΝΘΕΤΟΥΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ (ΦΟΛΚΛΟΡ- ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ- ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ- ΤΕΧΝΗ- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΛΠ),

ΓΑΝΩΝΕΙ ΤΟΥΣ ΟΥΟ ΠΡΩΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥΣ ΤΟ 1979.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ ΑΠΟ ΤΙΣ 17 ΓΕΝΑΡΙΗ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΙΣ 6 ΑΠΡΙΛΗ 1979, ΈΧΕΙ ΣΑ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ, ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΗ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΑΡΙΗ ΤΟΥ 1979 ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΈΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΦΑΛΤΑΪΤΣ ΣΤΗ ΣΚΥΡΟ, ΑΠΟΡΛΕΠΕΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΜΕΝΑ:

α- ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΠΑΝΩ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.

β- ΤΗΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΞΚΥΡΙΑΝΗΣ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.

γ- ΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

δ- ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΈΚΘΕΣΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.

ε- ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΦΟΛΚΛΟΡΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΛΠ.

(ΓΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟ, ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

ΣΤΩΝ ΠΡΩΤΩ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΩ ΚΥΚΛΩ, ΘΑ ΔΙΔΑΧΤΗ Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, - ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΈΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΣΟΒΑΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ- ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ:

- ΈΘΝΟ-ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ
- ΙΣΤΟΡΙΑΣ
- ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
- ΓΕΝΟΛΟΓΙΑΣ

Πολιτισμίας

- 'Αρχιτεκτονικής
- Οικονομίας
- Θρησκευολογίας
- Ψυχολογίας
- Γλώσσας
- Διακοσμητικής
- Λαϊκής Τέχνης (κεντητική- 'Υφαντική- 'Επιπλοποιία- μικροξυλογλυπτική- άγ- γειοπλαστική κλπ)
- 'Ενδυματολογίας
- Τραγουδιών
- Χορών
- Πανηγυριών
- Παραμυθιών
- Λαϊκής Φιλοσοφίας κλπ.

ΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τό πρόγραμμα, χωρίζεται οργανωτικά σε δύο μέρη:

- α- Στή θεωρητική εκπαίδευση
- β- Στήν πρακτική εξάσκηση

Α' ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1- Περιλαμβάνει τή διδασκαλία τών βασικών πολιτιστικών κλπ. στοιχείων που συνθέτουν τήν έννοια καί πραγματικότητα τών νεοελληνικών παραδοσιακών κοι- νοτήτων.

Στά πλαίσια αυτά, θα γίνουν ειδικές εκθέσεις φωτογραφιών κατά ένδοτητα θε- μάτων έρευνας, εúrύτερου τοπικού φάσματος, προκειμένου νά γίνουν κατά τρό- πο ταχύρυθμο άφομοιώσημα τά θεωρητικά μαθήματα.

Τά θεωρητικά μαθήματα, όσο καί οι εκθέσεις φωτογραφιών που θα τά πλαισιώνουι στηρίζονται στις επιστημονικές βάσεις της συγκριτικής καί συσχετικής.

2- Τό δεύτερο μέρος της θεωρητικής εκπαίδευσης, άφορά τή διδασκαλία της μεθόδου άπογραφικής συλλείας τών πολιτιστικών στοιχείων τών νεοελληνικών παραδοσια- κών κοινοτήτων.

Β' ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

'Η πρακτική εκπαίδευση, θα πραγματοποιηθί σε αντιπροσωπευτικό χωρίο της 'Αι- τικής, μέ τήν άπογραφή τών παραδοσιακών του στοιχείων.

ΙΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΑΝΟΥ ΦΑΛΤΑΤΣ

ΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΥΚΛΟΣ Α' 17 ΓΕΝΑΡΗ - 6 ΑΠΡΙΛΗ 1979

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΔΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΜΑΝΟΣ ΦΑΛΤΑΤΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 17 ΓΕΝΑΡΗ 1979

ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

18.15-19.00

19.15-20.00

- Ενημέρωση τών μελών, στο πρόγραμμα, στους κόκλους σπουδών, στους σκοπούς καθ' στο σύστημα εκπαίδευσης τών στελεχών πολιτιστικής Ανάπτυξης.
- Η Ελληνική πολιτιστική πραγματικότητα καί ή ανάγκη δημιουργίας στελεχών πολιτιστικής Ανάπτυξης
- Η σημασία τού Παραδοσιακού Πολιτισμού σά βασικού κεφάλαιου τής γενικώτερης πολιτιστικής ανάπτυξης έθνικοϋ, περιφερειακού, τοπικοϋ καί κλαδικοϋ επίπεδου
- Διευκρίνιση καί καθορισμός τού όρου Παραδοσιακός Πολιτισμός
- Οι δυνατότητες αξιοποίησης τών επί μέρους παραδοσιακών πολιτιστικών άξιων στην οικιστική, θεσμική, τουριστική ανάπτυξη κλπ.
- Η απογραφή τών παραδοσιακών άξιων σάν πρώτο στάδιο γιά τήν διάσωση καί αξιοποίησή τους
- Η τεχνική τής έρευνας καί απογραφής τών παραδοσιακών πολιτιστικών άξιων
- Τό έργο τής απογραφής- τί μπορεί νά απογραφεί.

20.15- 22.00: Επαφή καί άλληλογνωριμία μελών
20.15- 22.00: Ελεύθερη συζήτηση- Εξαγωγή συμπερασμάτων
22.00- 22.00: Συνεστίαση γιά τήν άλληλογνωριμία τών μελών

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Θέμα: Η σημερινή πολιτιστική ταυτότητα τής Ελλάδας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 ΓΕΝΑΡΗ 1979

Ανακοινώσεις Πλαίσιο

Νεοελληνική Έθνογεωγραφία- Χώρος καί Άνθρωποι

18.15-19.00

19.15- 20.00

- Γενική είσαγωγή στην Έθνο-γεωγραφία τού Παραδοσιακού Ελληνικοϋ Χώρου κυρίως Ελλάδα- μικρά Άσία- Βαλκάνια- Αίγυπτος- Έλληνες τής διασποράς
- Ο Έθνο-γεωγραφικός χώρος τού Ελληνικοϋ κράτους
- Οι φυλετικές, έθνολογικές, γλωσσικές, θρησκευτικές, πολιτιστικές καί τοπο-κοινωνικές πληθυσμιακές ομάδες τής σημερινής Ελλάδας.

20.15- 22.00 : 'Ελεύθερη συζήτηση - 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΥΣ ΣΚΥΡΟΥ ΤΟΥ 17ου, 18ου καί 19ου ΑΙΩΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΓΕΝΑΡΙΟΥ 1979

[η' Εκπαιδευτική έξορμηση

ΤΕΤΑΡΤΗ 31 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1979

Κοινοτική 'Ιστορία

18.15- 19.00- 19.15- 20.00

Γενική εισαγωγή στις σχέσεις μεταξύ έθνικης καί τοπικών ιστοριών

- 'Η σημασία της κατά βάθος έρευνας της ιστορίας των παραδοσιακών 'Ελληνικών Κοινοτήτων στα πλαίσια των γενικώτερων σταθμών της έθνικης μας ιστορίας: Πρωτοϊστορική, 'Ομηρική, 'Ιστορική, Προκλασσική, Κλασική, Μακεδονική, 'Ελληνιστική, Ρωμαϊκή, ^{Βυζαντινή} ~~Περσική~~ ^{Βυζαντινή} φραγκοκρατία, Τουρκοκρατία, 'Επανάσταση τοῦ 1821, Περίοδος 1828-1912 (Καποδιστριακή εποχή- 'Οθωμανική, Γεωργίου τοῦ Α')

- Περίοδος Βαλκανικών πολέμων 1912- 1913 (Ιδιαίτερης σημασίας γιά τίς νέες χώρες: Θράκη- Μακεδονία - 'Ηπειρος)

- 1914-1922 (Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος- διαχασμός- Μικρασιατική 'Εκστρατία καί καταστροφή)

- 1922-1940 (Ιδιαίτερης σημασίας γιά τοῦς οίκισμούς ποῦ ἐγκαταστάθηκαν πρός ψυχες)

- 1940- 1944 ('Ελληνοϊταλικός καί 'Ελληνογερμανικός πόλεμος-κατοχή)

- 1944- 1950 (ἐμφύλιος πόλεμος)

1950- μέχρι σήμερα (Βασική περίοδος ραγδαίας ἐκμηδένισης τοῦ παραδοσιακοῦ νεοελληνισμοῦ καί ἔνταξη στή νέα πραγματικότητα ποῦ δημιουργήσε ἡ βιομηχανική ἐπανάσταση- ἡ τεχνολογία- οἱ ἐπικοινωνίες- ὁ τουρισμός- ἡ μετανάστευση- καί ἀστυφιλία μέ τή γνωστή τεράστια ἔκτασή της)

20.15-22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση ἐξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Κοινωνιολογία

18.15-19.00- 19.15-20.00

- Εισαγωγή στήν κοινωνική δομή καί ιεραρχεία των νεοελληνικών παραδοσιακών κοινοτήτων

- 'Εντόπιση καί κατάταξη των βασικών μορφών κοινωνικής δομής καί διαστρωμάτωσης των νεοελληνικών παραδοσιακών κοινοτήτων.

- Εμποροκρατικές, ναυπηγικές, ριοτεχνικές, γαιοκτητικές κοινωνίες
- Η δομή και ιεραρχία κατά κοινωνιολογικές ενότητες
- Οι ρίζες της καστικής δομής
- Βυζαντινογενείς και Λατινογενείς κοινωνίες
- Τα βασικά καστικά χαρακτηριστικά:
- Η αρχή του αίματος
- Η αρχή της ταύτισης κάστας και επαγγέλματος
- Η αρχή του τοπο-κοινωνικού διαχωρισμού
- Η αρχή της ενδυματολογικής διάκρισης
- Η αρχή της ιεραρχίας
- Η κοινωνική δομή και ιεραρχία σε σχέση με το σύστημα οικονομικής οργάνωσης

20.15- 22.00: Ελεύθερη συζήτηση- Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

α- Ανθρωπολογικοί τύποι κατά τάξεις

β- Χάρτια με σαφή κοινωνιολογική προσδιορίση

γ- Σύμβολα του Πατινογενούς και Βυζαντινογενούς νεοελληνικού άρχοντολόγιου:
Οίκδεσημα- Βούλες

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΦΕΒΡΑΡΙΗ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Οικονομία

18.15- 19.00- 19.15-20.00

- Εισαγωγή στις βασικές μορφές της νεοελληνικής/πρωτογενούς και δευτερογε-
νοϋς οικονομίας.

- Γεωργία- Κτηνοτροφία- Ψάρεμα- Κυνήγι- Δασοπονία- Εμπόριο- ναυτιλία- ριοτεχ-
νία

- Σχέσεις οικονομικών κλάδων και κοινωνικής οιαστρωμάτωσης

- Η παραδοσιακή τεχνολογία κατά κλάδους

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

α- Έκθεση παραδοσιακών κτηνοτροφικών, γεωργικών κλπ. αντικειμένων

β- Έκθεση φωτογραφιών της παραδοσιακής κτηνοτροφικής, γεωργικής, ψαράδικης,
ριοτεχνικής, εμπορικής κλπ ζωής.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9 ΦΕΒΡΑΡΙΗ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Οικολογία

18.15- 19.00- 19.15-20.00

- Η αποκατάσταση ενός όρου: - Διευκρίνιση του όρου "οίκολογία". Η επιστή-
μη που ασχολείται με την μελέτη της οργάνωσης, λειτουργίας και λοιπών στοι-
χείων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τον "οίκο".

- Είσαγωγή στο ρόλο του παραδοσιακού 'Ελληνικού νοικοκυριού.
- 'Η δομή και λειτουργία του.
- Το νοικοκυριό, βασικό κέντρο της παραδοσιακής κοινωνίας.
- 'Η μικροκοινωνία της παραδοσιακής οικογένειας:
 - α- ο ανθρώπινος παράγων:
 - τα μέλη του νοικοκυριού
 - 'Η κατανομή των ρόλων στον οικονομικο-επαγγελματικό, κοινωνικό, οργανωτικό κλπ. τομέα.
 - 'Ο κύκλος ζωής μέσα στην οικογένεια: γέννηση- βρεφική και παιδική ηλικία- άρραβώνας- γάμος - διάσπαση του κέντρου και γέννηση νέου με το γάμο- ο θάνατος- οικογενειακό- κληρονομικό κλπ. δίκαιο.
 - 'Η οικογένεια σε σχέση με το γένος (γενιά), τις άλλες οικογένειες και γενιές, την καστική δομή, την κοινότητα κλπ.
 - β- το κέλυφος (σπίτι).
 - 'Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική σε σχέση με την οργάνωση της παραδοσιακής οικογένειας- μέγεθος, λειτουργικότητα κλπ.
 - 'Εξέταση της αρχιτεκτονικής, διακοσμητικής- οικοσκευής (ύφαντά -ροούχα- σκεύη- κλπ) από οικολογική άποψη.

29.15- 22.00 / 'Ελεύθερη συζήτηση- 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

"Εκθεση φωτογραφιών με σκηνές από τη λειτουργία και οργάνωση των παραδοσιακών νοικοκυριών

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΦΕΒΡΥΑΡΙΟΥ 1979

2η 'Εκπαιδευτική 'Εξόρμηση

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΦΕΒΡΥΑΡΙΟΥ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Κοινωνιο-ανθρωπολογία

18.15- 19.00- 19.15- 20.00

- Είσαγωγή στην έννοια και το περιεχόμενο της κοινωνιο-ανθρωπολογίας
 - στοιχεία οιακρίσης της παραδοσιακής από τη σύγχρονη κοινωνιο-ανθρωπολογία.
 - Οι εθνοφυλετικοί- θρησκευτικοί- επαγγελματικοί- ταξικοί- τοπο-γεωγραφικοί κλπ. όροι της διαμόρφωσης των παραδοσιακών κοινωνιο-ανθρωπολογικών τύπων
- 20.15- 22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση- 'Εξαγωγή συμπερασμάτων
- ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ
- α- ανθρωπολογικών τύπων των νεοελληνικών παραδοσιακών κοινοτήτων
- β- "Εκθεση αντιπαραβολής παραδοσιακών και σύγχρονων ανθρωπολογικών τύπων

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Οικιστική

Α' Πολεοδομία

18.15- 19.00- 19.15- 20.00

- Είσαγωγή στην παραδοσιακή νεοελληνική οικιστική
- Οι παραδοσιακοί οικισμοί της Ελλάδας.
- Όρινοί- ήμιορινοί- καμπίσιοι- παραλίμνιοι- παραποτάμιοι- παραθαλάσσιοι παραδοσιακοί οικισμοί-
- Ολλιστορικοί, έθνολογικοί- πολιτικοί- γεωγραφικοί- οικονομικοί κλπ. λόγοι επιλογής του χώρου
- Εξήγηση σέ βασικές ενότητες των ελληνικών παραδοσιακών οικισμών από πλευράς μορφολογικής, λειτουργικής κλπ
- Τά βασικά μορφολογικά, λειτουργικά κλπ. στοιχεία των παραδοσιακών ελληνικών οικισμών.
- Η τοπο-κωνονιολογία των παραδοσιακών ελληνικών οικισμών
- Σχέσεις καί διαφορές των διάφορων μορφών παραδοσιακών οικισμών της Ελλάδας.
- Η Ελληνική παραδοσιακή οικιστική στά πλαίσια της εδρότερης (οικουμενικής) παραδοσιακής οικιστικής

20.15- 22.00: Έλεύτερη συζήτηση- Έξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Θέμα: Έλληνικοί παραδοσιακοί οικισμοί

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Οικιστική

Β' Αρχιτεκτονική

18.15- 19.00- 19.15-20.00

- Είσαγωγή στην νεοελληνική παραδοσιακή αρχιτεκτονική
- Έντόπιση καί κατάρτιση των βασικών νεοελληνικών παραδοσιακών αρχιτεκτονικών ρυθμών:
- Αίγαιοπελαγίτικη αρχιτεκτονική
- Ηπειρομακεδονική αρχιτεκτονική
- Η αρχιτεκτονική των λατινοκρατούμενων Έλληνικών περιοχών
- Νεοκλασσική αρχιτεκτονική
- κλπ
- Σχέσεις καί διαφορές των βασικών αρχιτεκτονικών ρυθμών
- Μορφολογικά καί λειτουργικά χαρακτηριστικά
- Διακοσμητική
- Οι νεοελληνικοί παραδοσιακοί αρχιτεκτονικοί ρυθμοί στά πλαίσια της παγκόσμιας παραδοσιακής αρχιτεκτονικής

- Διάκριση της "έκκλησης" εκκλησιαστικής θρησκειολογίας από την "έθιμική".
 - 'Εντόπιση των "έθιμικών" θρησκειολογικών στοιχείων και ανίχνευση της ιστορικής τους προέλευσης και σημασίας.
- 20.15- 22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση - 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ - ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ 2- 5 ΜΑΡΤΗ 1979

- 'Εκπαιδευτική έκδρομή στη Σκύρο για παρακολούθηση της τέλεσης του Σκυριανού παραδοσιακού καρναβαλιού.

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΜΑΡΤΗ 1979

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΗ 'ΕΝΘΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

18.15- 19.00- 19.15-20.00

- Είσαγωγή στη νεοελληνική παραδοσιακή ένθυματολογία
- Οι ανδρικές και γυναικείες 'Ελληνικές παραδοσιακές φορεσιές
- Α' Οι ανδρικές φορεσιές
- Οι βασικοί τύποι των ανδρικών ελληνικών παραδοσιακών φορεσιών.
- 'Η έθνο-γεωγραφία της φουστάνέλας
- 'Η έθνογεωγραφία της βράκας
- 'Η έθνογεωγραφία του πανοφρακιού
- 'Εξέταση των ανδρικών παραδοσιακών φορεσιών από έθνολογική, κοινωνιολογική, τεχνολογική και αισθητική άποψη
- Σύγκριση των 'Ελληνικών παραδοσιακών ανδρικών φορεσιών με τους αντίστοιχους τύπους ξένων χωρών

20.15- 22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση- 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΦΟΡΕΣΙΩΝ

α-

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9 ΜΑΡΤΗ 1979

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΘΟΣΙΑΚΗ 'ΕΝΘΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

18.15- 19.00 - 19.15.-20.00

- Β' Οι γυναικείες 'Ελληνικές παραδοσιακές φορεσιές
- Οι βασικοί τύποι των γυναικίων 'Ελληνικών παραδοσιακών φορεσιών
- 'Εξέταση των γυναικίων 'Ελληνικών παραδοσιακών φορεσιών από έθνολογική, κοινωνιολογική, τεχνολογική και αισθητική άποψη
- - Σύγκριση των 'Ελληνικών παραδοσιακών γυναικίων φορεσιών με τους αντίστοιχους τύπους ξένων χωρών
- Τα κοσμήματα της 'Ελληνικών γυναικίων παραδοσιακών φορεσιών

20.15- 22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση- 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΦΟΡΕΣΙΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΜΑΡΤΗ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Τέχνη

18.15- 19.00- 19.15- 20.00

- Εισαγωγή στην παραδοσιακή 'Ελληνική τέχνη
- Προβληματική πάνω στον όρο "Λαϊκή Τέχνη"
- Οι βασικοί κλάδοι της 'Ελληνικής παραδοσιακής τέχνης
- Κεντητική
- Ύφαντική
- 'Επιπλαποιία
- Μικροξυλογλυπτική
- Κεραμική
- 'Αργυροχοΐα
- Χαλκούργια
- Σιδηροτεχνία
- Λιθοξογική

κλπ

20.15- 22.00 : 'Ελεύθερη συζήτηση . 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΕΝΤΗΤΙΚΗΣ- ΥΦΑΝΤΙΚΗΣ- ΕΠΙΠΛΑΠΟΙΙΑΣ- ΜΙΚΡΟΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΜΑΡΤΗ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Τέχνη

- 'Η ιδιοτυπία και αίσθητική των κλάδων της παραδοσιακής 'Ελληνικής τέχνης
- 'Η 'Ελληνική παραδοσιακή τέχνη από κοινωνιολογική άποψη
- Συγκριτική και συσχετική της 'Ελληνικής παραδοσιακής τέχνης κατά περιοχές
- Σύγκριση των κλάδων της 'Ελληνικής παραδοσιακής τέχνης με τούς αντίστοιχους κλάδους άλλων χωρών

20.15- 22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση- 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΓΥΡΟΧΟΪΑΣ- ΧΑΛΚΟΥΡΓΙΑΣ- ΣΙΔΗΡΟΤΕΧΝΙΑΣ- ΛΙΘΟΞΟΓΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΜΑΡΤΗ 1979

4η 'Εκπαιδευτική 'Εξδραση

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΜΑΡΤΗ 1979

Νεοελληνική Παραδοσιακή Γλωσσολογία

18.15- 19.00- 19.15- 20.00

- Εισαγωγή στη νεοελληνική παραδοσιακή γλωσσολογία
- Γενικότερες γλωσσολογικές έννοιες και τοπικά ιδιώματα
- 'Αναφορά στη Βαβυλωνία του Βυζάντιου
- 'Η παραδοσιακή γλωσσολογία σά μέσο έντόπισης πολιτιστικών κββ/κββγβ/πλη-θυσμιακών έννοιών

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΡΤΗ 1979

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ "ΦΟΛΚΛΟΡ"

18.15- 19.00- 19.15.-20.00

- 'Εθνολογική, θρησκευολογική, κοινωνιολογική καὶ αἰσθητική εξέταση τῶν διαφόρων ἐκφράσεων τοῦ νεοελληνικοῦ "φολκλόρ"

20.15- 22.00: 'Ελεύθερη συζήτηση - 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΑΠΡΙΛΗ 1979

ὁη 'Εκπαιδευτική 'Εξόρμηση

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΑΠΡΙΛΗ 1979

18.15- 20.00

- Καταλυκτήρια συγκέντρωση τοῦ Α' Σεμιναριακοῦ Κύκλου

- 'Ανακοινώσεις κατὰ ἐνότητες θεμάτων ἔρευνας ποῦ πραγματοποιήθηκαν στὶς εκπαιδευτικές ἐξορμήσεις, ἀπὸ μέρους τῶν ἐρευνητῶν

- 'Ελεύθερη συζήτηση- 'Εξαγωγή συμπερασμάτων

- 'Επίδοση πιστοποιητικῶν παρακολούθησης τῶν μαθημάτων τοῦ Σεμιναρίου καὶ διεξαγωγῆς ἔρευνας στὰ μέλη ποῦ συμμετείχαν

22.00

-/Χαιρετισμοὶ/τῶν/μελῶν

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΚΑΤΑΛΗΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΕΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΣΥΝΘΕΣΗ ΟΜΑΔΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

12-46 μέλη θά οργανωθούν σε ομάδες απόγραφης 2-5 ατόμων, ανάλογα με τις κλίσεις και εμπειρίες τους, δηλώνοντας τόν τομέα που προτιμούν και μετά από σχετική εκτίμηση των ειδικών προσόντων που διαθέτουν.

2- Κάθε μέλος θά εφοδιασθή με αντίστοιχα απογραφικά δελτία, σύμφωνα με το αντικείμενο που έχει επιλέξει.

Θά του δοθούν συγκεκριμένες οδηγίες και βιβλιογραφία, καθώς και άλλο επίσημο βοηθητικό υλικό

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΒΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Τά μέλη των απογραφικών ομάδων, πρέπει να είναι εφοδιασμένα με φωτογραφική μηχανή, ή μαγνητόφωνο, ή κινηματογραφική μηχανή, ανάλογα με τόν τομέα που θέλουν να συλλέξουν.

Η ΔΙΔΕΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

- 'Η κίνηση των μελών θά πραγματοποιείται ομαδικά, με πούλμαν

- Κάθε μέλος θά πραγματοποιεί τήν έρευνά του, συνεργαζόμενο με τούς κατοίκους του χωριού

- Τά μέλη των ομάδων, θά επεξεργάζονται τό υλικό που συγκεντρώσαν- βάσει των ειδικών ερωτηματολογίων- μέχρι τήν Παρασκευή της άλλης βδομάδας, και θά παραδίνουν τήν εργασία τους, μαζί με τό σχετικό φωτογραφικό υλικό, τά σχέδια, τίς μαγνητοταινίες κλπ, στη Γραμματεία του Σεμιναρίου.

- Οι εργασίες θά είναι θακτυλογραφημένες, θά μπένουν σε ειδικά ντοσιέ, και θά παράγονται σε 3 τουλάχιστον αντίτυπα. 1 για τόν έρευνητή και 2 για τό αρχείο του 'Ινστιτούτου.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Μετά τό τέλος της απογραφικής δουλειάς, τό όλο έργο θά ταξινομηθί κατά ένότητες, προκειμένου να είναι δυνατή ή άμεση αξιοποίησή του κατά διάφορους τρόπους (συνολική έκδοση- εκδόσεις κατά ένότητες θεμάτων- αξιοποίησή του από τίς αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και από τήν ίδια τήν κοινότητα κλπ).

- 'Η πνευματική δουλειά του κάθε έρευνητή, θά κατοχυρωθί με τήν άναγραφή του όνόματός του σε κάθε περίπτωση.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

• Τά έξοδα συμμετοχής είναι 1.500 δρχ. και όλοκληρο τό Σεμινάριο. Σαυτό περιλαμβάνονται: α) τά έξοδα σπουδών β) ή παροχή των απογραφικών δελτίων γ) 'Η δυνατότητα χρησιμοποίησης της βιβλιοθήκης και των αρχείων του 'Ινστιτούτου

- Για περισσότερες πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής, οι ενδιαφερόμενοι θά απευθύνονται στο ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΑΝΟΥ ΦΑΛΤΑΪΤΣ - Χαριλάου Τρικούπη 75- 'Αθήνα- τηλ 3.605.463, ώρες 6-9 μ.μ. καθημερινά, έκτός Κυριακής

- Οι δηλώσεις συμμετοχής, θά γίνονται μέχρι τίς 10 Γενάρη 1979

Εισηγητής των ανακοινώσεων του Σεμιναρίου, είναι ο Μάνος Φαλτάιτς.

Ο Μάνος Φαλτάιτς, (γεννήθηκε το 1938), - (γιός του συγγραφέα και από τους πρωτοπόρους έρευνητές της Έλληνικής παραδοσιακής κληρονομιάς Κώστα Φαλτάιτς), ασχολείται συστηματικά επί είκοσι χρόνια, με τον παραδοσιακό μας πολιτισμό, όπως εκφράζεται συνθετικά στο σύνολό του (Ιστορία, κοινωνιολογία, λαογραφία κλπ).

Έχει γράψει 30 ειδικά έργα αναφερόμενα στους πάρα πάνω τομείς, και πολλά σχετικά δημοσιεύματα.

Τό 1964, ίδρυσε το Μουσείο Φαλτάιτς στη Σκύρο, που μετά τις νέες κτηριακές του εγκαταστάσεις και τον εμπλουτισμό του με νέες συλλογές παραδοσιακών εργαλείων της πρωτογενούς και δευτερογενούς οικονομίας από όλα τα μέρη της Ελλάδας και την ανάπτυξή τους σε 10 περίπου στρέμματα, (1978) αποτελεί σήμερα όχι μόνο την κεντρική του πλουσιώτατου παραδοσιακού Σκυριανού πολιτισμού και της Ιστορίας του νησιού, αλλά και το μοναδικό στη χώρα μας μουσείο της πρωτογενούς και δευτερογενούς /χ/χ/χ/χ/ παραδοσιακής Έλληνικής οικονομίας.

- Έδωσε διαλέξεις σε διάφορα μέρη της χώρας για την παραδοσιακή μας κληρονομιά και οργάνωσε απογραφικές ομάδες για τη διερεύνηση των επί μέρους στοιχείων της σε 50 περίπου χωριά της Μακεδονίας, Θράκης, Αττικής και Εύβοιας.

- Τό 1986, πραγματοποίησε την έρευνα για τους χειροτεχνικούς κλάδους των χωριών του Νομού Εύβοιας- στα πλαίσια των ειδικών προγραμμάτων των χειροτεχνικής ανάπτυξης της Νομαρχίας Εύβοιας-, συνέταξε μαζί το σχέδιο 'Οργάνωσης και λειτουργίας του Πολεμικού Μουσείου της Ελλάδας, έκανε έρευνα της πολιτιστικής κατάστασης των νομών Αδριατικής, Σερρών, Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης, Εύρου και Ροδόπης για λογαριασμό του Υπουργείου Πολιτισμού και 'Επιστημών, και υπέβαλε σχετικές προτάσεις για την πραγματοποίηση γενικών και ειδικών πολιτιστικών προγραμμάτων ειδικότερα στο μουσειολογικό τομέα, συνέταξε το πρόγραμμα οργάνωσης των πολιτιστικών κέντρων της Αγροτικής Τράπεζας, οργάνωσε σεμινάρια για την εκπαίδευση στελεχών στην Κοινοτική Ανάπτυξη, πραγματοποίησε τό Α' και Β' Πολιτιστικό Συμπόσιο Σκύρου με αντίστοιχα θέματα " Συγκριτική των στοιχείων του Σκυριανού Πολιτισμού μαζί με των υπόλοιπων περιοχών της Ελλάδας" και " Πρωτοϊστορία και ,αογραφία: Έρμηνευτική διασύνδεση της "αογραφίας και Πρωτοϊστορίας, στους τομείς της Αρχιτεκτονικής, Θρησκευσιολογίας, Δρώμενων, Γλωσσολογίας και Έθνοκοινωνιολογίας" .

- Σπούδασε νομικές και πολιτικές επιστήμες, και είναι δικηγόρος στην Αθήνα.

Είναι Πρόεδρος της Ιστορικής και ,αογραφικής Έταιρείας Σκύρου, και μέλος των επιστημονικών σωματείων: Λαογραφική Έταιρεία, 'Ιστορική και Έθνολογική Έταιρεία Ελλάδος, Έραλδική και Ένολογική Έταιρεία Ελλάδος,

Ἑταιρεία Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν, Σπηλαιολογικὴ Ἑταιρεία, Ἑνωσὴ Ἑλλήνων καὶ
Συγγραφέων καὶ Δημοσιογράφων Τουρισμοῦ, Δικηγορικὸ Σύνταγμα Ἀθηνῶν.
Τιμήθηκε με Βραβεῖο ἀπὸ τὴν Ἑνωσὴ Ἑλλήνων Συγγραφέων καὶ Δημοσιογράφων
Τουρισμοῦ τὸ 1974, καὶ με τὸ πρῶτο Βραβεῖο ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τὸ
1976 γιὰ τὸ λαογραφικὸ τοῦ ἔργο.

Τό Μουσείο Φαλτάτς, στά πλαίσια τοῦ εὐρύτερου προγράμματός του γιά μιὰ συνθετική καί ολοκληρωμένη προβολή τῶν στοιχείων τῆς Ἑλληνικῆς Παραδοσιακῆς Κληρονομιάς, ἀπό ἐπιστημονική, καλλιτεχνική καί πολιτιστική ἄποψη, ἀποφάσισε τή δημιουργία Κέντρου Παραδοσιακῶν Σπουδῶν καί Ἐκδηλώσεων στή Σκύρο, ποί θά λειτουργήσῃ ἀπό τό καλοκαίρι τοῦ 1978.

Ἡ δημιουργία τοῦ Κέντρου, στηρίζεται στήν ἀπαραίτητη ὑποδομή, ποῦ ἔχει ἤδη ἐξασφαλιστῇ ἀπό πλευρᾶς κατάλληλων χώρων, μουσειακῶν συλλογῶν, βιβλιοθήκης, ἐπιστημονικοῦ ὕλικου, φωτογραφικοῦ ἀρχείου, τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ, μηχανισμοῦ κατάλληλων συνεργατῶν, καλλιέργειας τοῦ πρὸςφορου "κλίματος" μέ τήν ἀνταλλαγή ἀπόψεων καί τήν ἐξασφάλιση συνεργασίας διάφορων συλλογικῶν καί ἀτομικῶν ἐπιστημονικῶν καί πολιτιστικῶν φορέων τοῦ ἐσωτερικοῦ καί ἐξωτερικοῦ, καίς καί στήν πλοῦσια πείρα τῶν 15 χρόνων τῆς ἐπιστημονικῆς καί πολιτιστικῆς δράσης τοῦ Μουσείου.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Σκοπός τοῦ Κέντρου εἶναι ἡ θεσμοθέτηση - πάνω σέ μόνιμη βάση - σειρᾶς ἐπιστημονικῶν καί καλλιτεχνικῶν δραστηριοτήτων καί προγραμμάτων ποῦ ἀφοροῦν τόν παραδοσιακό Ἑλληνικό χώρο, σέ ἓνα συγκεκριμένο τόπο, ἔτσι ὥστε νά γίνῃ βατή ἡ ἐπαφή τοῦ μεγάλου κοινοῦ, ντόπιου καί ξένου, μέ τόν Ἑλληνικό παραδοσιακό πολιτισμό στό σύνολό του.

ΥΠΟΔΟΜΗ- ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Ἡ ὑποδομή καί τά προγράμματα τοῦ Κέντρου, καλῶνται τοῦς ἑξῆς τομεῖς:

Α' Τομέας Μουσειολογικός

Β' Τομέας Ἐκπαιδευτικός

Γ' Τομέας Ἀναπαραστάσεων Ἦθῶν καί Ἐθίμων

Δ' Τομέας Ἐκθέσεων

Ε' Τομέας Ἀξιοποίησης παραδοσιακῶν κλάδων

Α' ΤΟΜΕΑΣ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΟΣ

Στό Μουσειολογικό τομέα, τό Κέντρο θά ἔχει στή διάθεσή του τό Ἱστορικό καί Λαογραφικό Μουσείο Φαλτάτς, μοναδικό σήμερα στό εἶδος τοῦ Ἱστορικο-λαογραφικό Μουσείο τῆς Χώρας.

Τό Μουσείο, μετά τήν ἐγκαινίαση τῶν νέων πτέρυγῶν του, ποῦ θά πραγματοποιηθῇ τό καλοκαίρι, ἀποκτᾷ χαρακτήρα Πανελληνίου, καί ἀπό ἐπιστημονική ἄποψη, διεθνές ἐπιστημονικό καί λαογραφικό ἐνδιαφέρον, λόγω τῶν πλουσιωτάτων

συλλογών του σέ αντίκειμενα- έργα, τών βασικῶν παραδοσιακῶν ἐπαγγελμάτων: γεωργῶν, φαρμάκων, μηχανοτρόφων, ριτοτεχνῶν κλπ.

Οἱ συλλογές αὐτές, θά ἀναπτυχθοῦν, κατὰ λειτουργικὸ τρόπο, σέ ἔκταση ἐνός στρέματος, καί θά συνοδεύονται μὲ τὴν ἀνάλογη φωτογραφικὴ τεκμηρίωση καί τὴν ἐπιστημονικὴ ἐπεξήγηση τῆς χρήσης κάθε ἀντικείμενου.

Δεύτερο ρῆμα θά εἶναι ἡ δημιουργία μόνιμων ἐγκαταστάσεων ὑπάρχοντων καί σταγασμένων, προκειμένου νά γίνῃ ἡ πλήρης ἀναπαράσταση τῆς παραδοσιακῆς πρωτογενοῦς καί δευτερογενοῦς οἰκονομίας.

Συγκεκριμένα προβλέπεται ἡ δημιουργία: ἀλωνιῶν, στάνης, τυροκομεῖου, λιοτρίβου, μύλου, ἀρρεσιτομέριου, πατητηριῶν ἀραφλιῶν, καμινιῶν καί ἐργαστηρίων ἀγγειοπλαστικοῦ, σιδηράδικου, ραφῶν, τσαγκάράδικου, μαραγκοῦδικου, χασκιοῦ, ἐργαστηρίου κατισκιδότριας, ὑφαντήριου, καρυάγιου, κλπ.

Ἐκείνης προβλέπεται ἡ δημιουργία παραδοσιακοῦ βιβλιοπωλείου, ὅπου θά τοποθετηθοῦν τὰ βασικὰ παραδοσιακὰ εἴδη τοῦ ἐμπορίου, μὲτ' ὅσους οἱ συλλογές τῶν ζυγιστικῶν ὀργάνων κλπ, καθὼς καί παραδοσιακοῦ καφενεῖου, ποῦ ἐπαιξε βασικὸ ρόλο γιὰ ἕνα καί πάρα πάνω αἶμα στὴν κοινωνικὴ, πολιτικὴ, ἐθνικὴ, ἐπαγγελματικὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων καί στὴν ψυχαγωγία τους. Τό καφενεῖο, ἐκτός ἀπὸ τὰ λειτουργικὰ του εἴδη (πάγκοι, τραπέζια, σκαθὲς κλπ), θά διακοσμηθῇ κατὰ τὰ παραδοσιακὰ πρότυπα, μὲ γυήσια κἀντρα τῆς ἐποχῆς, ρομαντικοῦ καί ἐθνικοῦ περιεχόμενου, ποῦ τόσο συντέλεσαν στὴ διαμόρφωση τῆς αἰσθητικῆς καί ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν νεοελλήνων.

Στὸν ἑαυτοῦ χῶρο θά δημιουργηθῇ καί παιδοτόπος, ὅπου θά γίνεται ἀναβίωση τῶν παραδοσιακῶν παιδικῶν παιχνιδιῶν, (ἀμάδες, κουτσό κλπ) καί "μπερτές", ὅπου θά εἰδύονται κάθε καλοκαίρι παραστάσεις παραγκιοδζή, μὲ τὴν πρόσκληση γυναικῶν παραγκιοζοπαιχτῶν, καθὼς καί παραστάσεις κουκλοθέατρου, εἰδύοντας ἔτσι τὴν δυνατότητα νά διατηρηθοῦν στὴ ζωὴ τὰ ὅσα βασικὰ εἴδη τοῦ νεοελληνικοῦ λαικοῦ θεάματος τοῦ παραγκιοδζή καί φασουλῆ.

Β' ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Προκειμένου νά διαδοθοῦν οἱ παραδοσιακὲς ἐπιστῆμες, κατὰ τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνες θά λειτουργοῦν κανονικὰ, κόμμοι Σεμιναρίων ποῦ θά καλύψουν τοὺς βασικούς τομείς :

- Ἱστορίας
- Κοινωνιολογίας
- Ἑθνοανθρωπολογίας
- Γενεολογίας
- Βιοανθρωπολογίας
- Πολεοδομίας
- Ἀρχιτεκτονικῆς
- Οἰκονομίας
- Ἑρμηνευτικῆς

- Ψυχολογίας
- Γλώσσας
- Διακοσμητικής
- Λαϊκής Τέχνης (κεντητική- θφαντική- επιπλαστική- μικροεργοπλαστική- αγ-
γειοπλαστική κλπ)
- Ξυδοματολογίας
- Τραγουδιών
- Χορών
- Παραμυθιών
- Πανηγυριών
- Λαϊκής φιλοσοφίας
- Θεσμών
- Δίκαιου

κλπ

Για την πραγματοποίηση του πάρα πάνω προαποφασισμένου προγράμματος- που προβλέ-
πει να συστηματοποιηθεί η διδασκαλία του συνόλου των παραδοσιακών επιστη-
μών κατά τρόπο συνθετικό, στηριζόμενο στη διαχρονική και διατοπική συγκρι-
τική και συγχετική μεθοδολογία- υπάρχει ήδη πλήρης σειρά μαθημάτων των
αντίστοιχων σεμιναριακών ενότητων, και πλουσιώτατο φωτογραφικό αρχείο, γιό
προβολές και εκθέσεις, που θα συνοδεύουν τό κάθε μάθημα κατά τό σύστημα της
διδασκαλίας- ακουστικής διδασκαλίας.

Οι ενδιαφερόμετοι που θα διδάσκονται κάθε χρόνο, θα προγραμματίζονται από τον χει-
μώνα, προκειμένου να συμμετέχουν οργανωμένα γκρουπ φοιτητών ('Ελλήνων και
ξένων), επιστημόνων, και λοιπών ενδιαφερόμενων, βάσει προεγγραφών.

Τά μαθήματα θα συνοδεύονται από πρακτική άσκηση, με τη μορφή της έρευνας
και των επισκέψεων στους ιστορικούς, αρχαιολογικούς και άλλους παραδοσιακούς
ενδιαφερόντες τόπους και κέντρα της Ελλάδας, όπου θα γίνεται επί τόπου δι-
δασκαλία έχοντας τά χαρακτηριστικά δείγματα του αρχαίου, βυζαντινού και νε-
ότερου παραδοσιακού πολιτισμού του νησιού: 'Αρχαίοι οικισμοί: μαρμάρι- 'Α-
ρη- κρήσι- "Ένυος Πτολίεθρο"- 'Οχυρώσεις- φρούριο.

Βυζαντινά μνημεία: 'Επισκοπή- 'Υδραγωγείο- Προβακείες- Πύργος του Καστελλάνου
Γεωργίου Σαραστός Χαϊτέλη κλπ

Μεταβυζαντινή- σύγχρονη παραδοσιακή Ελλάδα: Παραδοσιακός οικισμός- γειτο-
νίες- αντιπροσωπευτικά παραδοσιακά σπίτια- "Ιστορικές εκκλησίες"- "Αγίου
Γεωργίου- 'Αρχοντοπαλαιά- Πέντε Μάρτυρες- 'Αγία Τριάδα- 'Αγία Άννα- Λε-
μονήτρια- Ταξιάρχες Σαρρός- Παναγιά του Θεωρή- Κυρὸ Τάμου κλπ.

Χειροτεχνικά εργαστήρια: 'Αγγειοπλαστική- επιπλαστική- εργαστήρια έπεξερ-
γασίας κατοικητήριων κλπ.

...

Τά Σεμινάρια θα είναι μεταπτυχιακού επιπέδου, και θα δίνεται ειδικό πιστο-
ποιητικό παρακολούθησής τους μαθητές.

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΗΘΩΝ ΚΑΙ ΕΘΙΜΩΝ

Γιὰ τὴν ἀναβίωση τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ποὺ ἔχουν ἐκλείψει, καὶ τὴν ἐπιβίωση ὧν τεύουν νὰ ἐκφυλιστοῦν καὶ ἐξαφανιστοῦν, θὰ πραγματοποιηθοῦνται σὲ τακτικές ἡμερομηνίες τὰ ἔθιμα αὐτά, μὲ τὴ συμμετοχὴ τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ, καὶ ὅπου κρίνεται σκόπιμο καὶ τῶν ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπισκεπτῶν τοῦ νησιοῦ. Ἐκδηλώσεις ποὺ ἔχουν προγραμματιστῇ γιὰ τὸ φεταῖο καλοκαίρι, καὶ θὰ πραγματοποιηθοῦν στοὺς ὑπαίθριους χώρους τοῦ Μουσείου, εἶναι:

- Παραδοσιακὲς συνεστιάσεις (τάβωμα) τῆς "τράτας"
- Παραστάσεις τοῦ ἐρασιτεχνικοῦ θεατρικοῦ ὁμίλου/τῶν ψαράδων τοῦ μόλου
- Ἐμφανίσεις μεταμορφωμένων νέων τῆς ἐκδούρου μὲ τίς παραδοσιακὲς ἀποκριάτικες φορεσιές
- Ἄναμα καὶ πῆδημα ἀφ᾽ ὧν ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ νησιοῦ
- Τέλεση τοῦ κλείδου

Ἡ τέλεση τῶν πέρα πάνω παραδοσιακῶν ἐκδηλώσεων, κατὰ τακτικές ἡμερομηνίες καθ' ὅσον χρόνος, καθὼς καὶ ἄλλων ποὺ θὰ ἐνταχτοῦν στὸ πρόγραμμα τὰ ἐρχόμενα χρόνια, θὰ συμβάλει ὅχι μόνο στὴ διατήρησή τους, ἀλλὰ καὶ στὴν ἄμεση γνώση τῶν μαθητῶν τῶν περινάρτων τοῦ τρόπου ζωῆς καὶ ψυχολογίας τῶν ἀνθρώπων τῶν παραδοσιακῶν κοινοτικῶν κατὰ τὴν τέλεση τῶν ἐθίμων, παράλληλα δὲ θὰ ἀποτελέσουν γεγονότα εὐρύτερου τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἰδιαίτερη σημασία δίνεται στίς παραδοσιακὲς συνεστιάσεις (τάβωμα) ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴ βασικὴ μορφή γλεντιοῦ τῶν σκυριαδῶν στὰ θρησκευτικὰ πανηγύρια, τῶς γάμους κλπ, καὶ λόγω τοῦ μαζικοῦ τους χαρακτήρα, τοῦ τυπικοῦ τῆς τέλεσής τους καὶ τῆς εἰδικῆς ψυχολογίας τῶν ἐορταστῶν, ἦταν ἐπὶ αἰῶνες τὰ σταθερὰ θεσμικά πλαίσια ὅπου βασικὰ παραδοσιακὰ στοιχεῖα (τραγοῦδια-χοροὶ κλπ) ἔπαιζαν τὴν πρὶν ἐκκληρωμένη μορφή τους.

Προκειμένου νὰ δοθῇ πρὶν ἔντονη καὶ φυσικότερη παραδοσιακὴ ἀτμόσφαιρα στίς συνεστιάσεις, ποὺ θὰ συνοδεύονται μὲ παραδοσιακοὺς χοροὺς καὶ τραγοῦδια, θὰ χρησιμοποιηθοῦν σὲ σημαντικὸ ἀριθμὸ γυήσιες παραδοσιακὲς φορεσιές ἢ νέες ἐμπνευσμένες ἀπὸ τὰ παραδοσιακὰ πρότυπα. Ἡδη γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, ὑπάρχουν περὶ τίς 100 φορεσιές, καὶ προβλέπεται ἡ αἰχμησὴ τους, προκειμένου νὰ γίνεται μαζικότερη ἡ χρησιμοποίησή τους ἀπὸ τοὺς συμμετέχοντες στίς ἐκδηλώσεις, ὥστε νὰ πέρνουν τὸν σύμφωνο μὲ τὸν προσρισμὸν τους χαρακτήρα, ἐπειδὴ οἱ παραδοσιακὲς φορεσιές, ἀποτελοῦσαν - μαζὶ μὲ τὸ αἰκιστικὸ περιβάλλον - πρὶν ἔντονο καὶ ἐμφανὲς χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον τῶν παραδοσιακῶν κοινοτικῶν.

Στὸν τομέα αὐτό, προβλέπεται ἀκόμα ἡ χρησιμοποίησις παραδοσιακῶν σκευῶν (πιάτων, καθισμάτων, τραπέζιων κλπ) καθὼς καὶ ἡ διακόσμηση τοῦ χώρου τῶν συνεστιάσεων κατὰ τὰ παραδοσιακὰ διακοσμητικὰ πρότυπα τῶν θρησκευτικῶν πανηγυρίων καὶ ἄλλων ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων (ἐθνικῶν-φυσιολατρικῶν κλπ), μὲ κυρίαρχα χαρακτηριστικὰ, τίς ἑλληνικὲς σημαίες, τῆς ἀφίδας μὲ κλαδιά ἀπὸ

ράγια, μυρτιές, ρίκια, σκήνους κλπ, τὰ δουλουθένια στεφάνια, τὲς γλάστρες καὶ "τὲς βότες" μὲ τοὺς ρασθλικοὺς, μαντζουράνες, οἰόσμονες κλπ.

Α' ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Στὸν τομέα τῶν ἐκθέσεων, προβλέπεται ἡ καθιέρωση ^{Πανελληνίων} ἐτήσιων/ἐκθέσεων:

- α- Ζωγραφικῆς τοῦ παραδοσιακοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου
- β- Φωτογραφίας τοῦ παραδοσιακοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου
- γ- Βιβλίου τοῦ παραδοσιακοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου.

Α' Πανελλήνια Ἐκθεση Ζωγραφικῆς τοῦ Παραδοσιακοῦ Ἑλληνικοῦ Χώρου

Σκοπὸς τοῦ προγράμματος εἶναι ἡ θεσμοθέτηση στὸν τομέα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, ἐνὸς πανελληνίου καλλιτεχνικοῦ κέντρου, θεμένου τοπικῆ καὶ λειτουργικῆ μὲ τὸ βλο παραδοσιακὸ κέντρο, ὅπου θὰ προβάλλεται συλλογικὰ ἡ καλλιτεχνικὴ δημιουργία τῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν, ποὺ εἶναι ἐμπνευσμένη καὶ ἀποδίδει θεματολογικὰ τὸν Ἑλληνικὸ παραδοσιακὸ χώρο καὶ τὴ ζωὴ στοὺς τομεῖς:

- Ἑλληνικῆς φύσης - τοπίου (μὲ συγκεκριμένη τοπικὴ προσδιόριση)
- Ἀρχιτεκτονικῆς (κοσμικῆς, ἐκκλησιαστικῆς κλπ)
- Οἰκιστικῆς (σύνολα ἢ μέρη οἰκισμῶν σὲ συνάρτηση μὲ τὸ φυσικὸ περιβάλλον ἢ μὴ)
- Ἐπαγγελματικῆς ζωῆς (σημεῖες ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν παραδοσιακῶν ἐπαγγελματῶν τῶν Ἑλληνικῶν τόπων- κτηνοτρόφων, γεωργῶν, ναυτικῶν, φαρμάκων, βιοτεχνῶν κλπ)
- Κοινωνικῆς ζωῆς (σημεῖες ἀπὸ τὴν παραδοσιακὴ κοινωνικὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων- γάμοι, πανηγύρια, θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις, χοροί, ἤθη, ἔθιμα κλπ)
- Βιο-ανθρωπολογίας καὶ κοινωνιο-ανθρωπολογίας (πορτραῖτα τύπων παραδοσιακῶν κοινωνιῶν καὶ ἀνθρωπολογικοὶ τύποι, σὲ συνάρτηση μὲ τὰ ἰδιαίτερα ἐνδυματολογικὰ, ἐπαγγελματικὰ, κοινωνιολογικὰ κλπ προσδιοριστικὰ τοὺς στοιχεῖα)
- Παραδοσιακοῦ πολιτισμοῦ (τοπικὲς φορεσιές, διακοσμητικὰ μοτίβα, λατ-ὴ τέχνη κλπ)
- Ἀναπεράσταση ἱστορικῶν γεγονότων καὶ σημεῶν ζωῆς, ἐμπνευσμένων ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ καὶ παραδοσιακὸ παρελθὸν διάφορων Ἑλληνικῶν τόπων

κλπ.

Ὅπως γίνεται ἀντιληπτὸ, βασικὸς καὶ σταθερὸς σκοπὸς τοῦ προγράμματος εἶναι νὰ παρουσιασθῇ σταδιακὰ ὁ παραδοσιακὸς Ἑλληνισμός, εἰκαστικὰ, σὰν ἓνα κατὰ τὸ δυνατόν, ολοκληρωμένο καὶ ἀλληλένδετο σύνολο, δίνοντας μὲ ἄλλη διάσταση, καὶ συμβάλλοντας στὴν ὁλοκλήρωση, τῆς πολιτιστικῆς θεώρησης τῆς παραδοσιακῆς μας κληρονομιάς, ραβδίζοντας παράλληλα μὲ τὰ κείμενα τῶν λαογράφων, κοινωνιολόγων, ἱστορικῶν, λογοτεχνῶν κλπ.

Β' Πανελλήνια Έκθεση Φωτογραφίας του Παραδοσιακού Έλληνικού Χώρου

Η καθιέρωση των ετήσιων εκθέσεων φωτογραφίας του παραδοσιακού ελληνικού χώρου, με τό πάρα πάνω θεματολόγιο, έχει τήν ίδια σκοπιμότητα και αποβλέπει στο ίδιο αποτέλεσμα με τήν Έκθεση ζωγραφικής.

Η θεσμοθέτηση της έκθεσης, με τή δημιουργία ειδικών κινήτρων (βραβείων κλπ) θα στρέψη σημαντικό αριθμό Έλλήνων και ξένων ερασιτεχνών και επαγγελματιών φωτογράφων, να ασχοληθούν με τήν φωτογραφική καταγραφή των σωζόμενων ακόμα παραδοσιακών θεμάτων του τόπου μας, και θα εξασφαλίζουν πλούσιο φωτογραφικό υλικό ποιότητας, που θα χρησιμοποιείται ποικιλότροπα (γιά εκδόσεις κλπ)

Γ' Πανελλήνια Έκθεση Βιβλίου του Έλληνικού Παραδοσιακού Χώρου

Με τή θεσμοθέτηση ετήσιων εκθέσεων βιβλίων που άφορούν θεματολογικά τόν Έλληνικό παραδοσιακό χώρο στους διάφορους τομείς του (κοινωνιολογία, ιστορία, οίκιστική, αρχιτεκτονική, ένθυματολογία, λαϊκή τέχνη, διακοσμητική, φεσμός, οικιακό, λαϊκή φιλοσοφία, λαϊκή λογοτεχνία, δρώμενα κλπ), θα εξασφαλιστή η συνολική και επίσημη προβολή της δουλειάς των Έλλήνων και ξένων συγγραφέων που ασχολούνται με τους πάρα πάνω τομείς της παραδοσιακής μας κληρονομιάς. Προκειμένου να επιτευχθή ο άμικειμενικός αυτός στόχος, τό πρόγραμμα δεν θα περιορίζεται μόνο στην απλή έκθεση των βιβλίων.

Θα οργανώνονται καθημερινά, ειδικά προγράμματα παρουσίασης και επισημoneυκής ανάλυσης από μέρους των συγγραφέων του Έργου τους, δίνοντας έτσι τήν δυνατότητα στους συγγραφείς, να έρθουν σε ζωντανή και άμεση επικοινωνία με κοινό ενδιαφερόμενο γιά τά θέματα του παραδοσιακού μας πολιτισμού.

Καθιερώνοντας επίσης τή διαλογική συζήτηση μεταξύ συγγραφέων και κοινού, θα δοθή ή δυνατότητα στο πλατύ κοινό να έρθη σε άμεση επικοινωνία με τους επιστήμονες-δημιουργούς, και αντίστροφα.

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

Ο τομέας τούτος περιλαμβάνει ρασιικά τή δημιουργία μόνιμου εκθετήριου της σύγχρονης λαϊκής τέχνης και χειροτεχνίας, με σκοπό να δίνεται ή δυνατότητα στους Έλληνες και ξένους επισκέπτες του νησιού, να βλέπουν συνθετικά- σαν ένα όλο λειτουργικά αλληλοσυμπληρούμενα- τά διάφορα άντικείμενα της σύγχρονης χειροτεχνικής μας παραγωγής.

Ειδικά γιά τά είδη της σύγχρονης εκυριακής λαϊκής τέχνης και χειροτεχνίας, προβλέπεται ή δημιουργία και πιατήριου, που θα λειτουργεί παράλληλα με τό εκθετήριο, συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην μεγάλη προβολή, διατήρηση της ποιότητας και αύξηση της άμφορικης κίνησης των διαφόρων κλάδων της εκυριακής χειροτεχνίας.

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Οι πάρα πάνω εφαρμογές και δραστηριότητες, θα ολοκληρωθούν στους διτεταμένους θανάθριους χώρους του μουσείου θαλάττες, που έχουν ήδη διαμορφωθεί, κατά την αρχαιολογικό μέρος, κατάλληλα για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του προγράμματος.

Η επιλογή και διαμόρφωση του χώρου έγινε με κριτήρια αισθητικά, λειτουργικά και πρακτικά.

Αξιοποιήθηκε κατάλληλα ο επικλινής γύρω χώρος, έτσι ώστε με τη δημιουργία περισσότερων πλατωμάτων, να γίνεται δυνατή, ανάλογα με τις είδικές περιπτώσεις, η σύνδεση ή η απομόνωση των χώρων που θα πραγματοποιούνται τα διάφορα προγράμματα.

Επίσης οι θανάθριοι ή πλατώματα σκεπασμένα με καλαμπάκες) και θανάθριοι χώροι, βρίσκονται λειτουργικά με το κεντρικό κτήριο του μουσείου, κατά τρόπο ώστε να υπάρχει φυσική διακίνηση των επισκεπτών του (που την περίοδο της τουριστικής αίχμης και ιδιαίτερα κατά τον Αύγουστο ανέρχονται σε αρκετές χιλιάδες άτομα) με τους χώρους των επιστημονικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, προστοιμάζοντας ψυχολογικά τους επισκέπτες, να δεχτούν και να εμπνευστούν περισσότερα από νόημα και το περιεχόμενο των *Εκθέσεων/Εκθέσεων/ Εργασιών* επιστημονικών και καλλιτεχνικών προγραμμάτων.

Επίσης, λόγω της προνομιακής τοποθεσίας του μουσείου και των θανάθριων πτέρυγών του, που έχουν σε φυσικό πλαίσιο- στενό τον παραδοσιακό οικισμό της Σκέρου και τη φύση του υψιού, και φέρτε το άπειρο του Αιγαίου πέλαγους, θα βρίσκουν στους επισκέπτες και στα μέλη που θα πέρνουν μέρος στα προγράμματα, τη μοναδική δυνατότητα της ψυχολογικής και αισθητικής διασύνδεσης των προγραμμάτων, με ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά παραδοσιακά φυσικά και οικιστικά πρότυπα του Ελλαδικού χώρου.

Με τη θεσμοθέτηση, χρονικά- τους καλοκαιρινούς μήνες- και χωρικά- την πραγμάτωσή τους στη Σκέρου- τα πάρα πάνω προγράμματα, που χρόνο με το χρόνο θα πολλαπλασιάζονται και θα ολοκληρώνονται, αποτελούν να μετατρέψουν τη Σκέρου- που λόγω της επιρρύθμις μέχρι σήμερα του παραδοσιακού της πολιτισμού αναλλοίωτου σχεδόν στο σύνολό του, αποτελεί μοναδική ζωντανή κληρονομιά του παραδοσιακού μας πολιτισμού, ένα "κοσμικό "Αγίου "Ορος" στην κυριολεξία, - σε ένα πανελλήνιο κέντρο πολιτισμού και "Επιστημών της παραδοσιακής μας κληρονομιάς, αντίστοιχο στον τομέα του, με τα μεγάλα αρχαιοελληνικά κέντρα της Κνωσσού, των Μυκηνών, της "Ολυμπίας, των Δελφών, της "Ακρόπολης των "Αθηνών κλπ. και τα ανάλογα *Εκθέσεων* ευρωπαϊκά- αρχαιολογικά του "Αγίου "Ορους, των μετεώρων, του Μυστρά, της Μονής του "Αγίου "Ιωάννη της Πάτμου κλπ.

Όργανωτής- Συντονιστής Προγράμματος

Όργανωτής και συντονιστής του προγράμματος είναι ο Μάνος Φαλτάτς.

Ο Μάνος Φαλτάτς (γεννήθηκε τό 1938), -(γυιός του συγγραφέα και από τους πρωτοπόρους έρευνητές της Έλληνικής παραδοσιακής κληρονομιάς Κώστα Φαλτάτς) έχει ασχοληθή συστηματικά επί είκοσι χρόνια, μέ τόν παραδοσιακό μας πολιτισμό όπως εκφράζεται συνθετικά στό σύνολό του (ιστορία, κοινωνιολογία, λαογραφία κλπ).

Έχει γράψει 30 είδικά έργα αναφερόμενα στους πάρα πάνω τομείς, και πολλά σχετικά δημοσιεύματα.

Τό 1964, ίδρυσε τό μουσείο Φαλτάτς στη Σκύρο, πού είναι σήμερα τό καλλίτε-
ρα οργανωμένο και πλουσιώτερο σέ συλλογές τοπικό ιστορικο-λαογραφικό μου-
σειο της Ελλάδας.

Έδωσε διαλέξεις σέ διάφορα μέρη της χώρας γιά τήν παραδοσιακή μας κληρονο-
μία και όργάνωσε σεμινάρια, πολιτιστικό συμπόσιο, και λογογραφικές ομάδες
της πολιτιστικής μας κληρονομιάς σέ 50 περίπου χωριά της Μακεδονίας, Θράκης,
Αττικής και Εύβοιας.

Σπούδασε νομικές και πολιτικές έπιστήμες και είναι ούκηγός στην Αθήνα.
Είναι πρόεδρος της Ιστορικής και Λαογραφικής Έταιρείας Σκύρου, και μέλος
των έπιστημονικών σωματείων: Λαογραφική Έταιρεία, Ιστορική και Έθνολογι-
κή Έταιρεία Ελλάδος, Βραβείκη και Γενολογική Έταιρεία Ελλάδος, Έται-
ρεία Εβροτικών Σπουδών, Σηπαιολογική Έταιρεία, Ένωση Έλλήνων Συγγραφέων
και Δημοσιογράφων Τουρισμού, Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.

Τιμήθηκε μέ βραβείο από τήν Ένωση Έλλήνων Συγγραφέων και Δημοσιογράφων
Τουρισμού τό 1974, και μέ πρώτο βραβείο από τήν Ακαδημία Αθηνών τό 1976
γιά τό λαογραφικό του έργο.

Διεύθυνση

Χαριλάου Τρικούπη 75- Αθήνα

τηλ. 3. 605.463

ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΪΤΣ- ΣΚΥΡΟΣ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΚΥΡΟΥ
Γραφεΐα 'Αθήνας - ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 75
Τηλ. 3.605.463

ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ- Ι- ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1979

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΙΩΔΙ

ΣΥΣΧΕΤΙΚΗ ΕΚΔΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ
ΦΑΛΤΑΪΤΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΨΗΦΙΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ

Τό ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΪΤΣ, στά πλαίσια τοῦ εἰδικοῦ προγράμματός του γιά τή διερεύνηση τῆς ἱστορικῆς προέλευσης καί ἀρχικῆς σημασίας τοῦ Καρναβαλι-
οῦ- πού καθιέρωσε ἀπό πέρσι μέ ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις καί ἐκθεση
φωτογραφιῶν καί σύμβολων στοὺς χώρους του στή Σκῦρο- ὀργανώνει φέτος,
σέ συνεργασία μέ τήν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφικὴ Ἑταιρεία, τό Ἀμερικάνικο
Κολλέγιο Ἀγίας Παρασκευῆς καί τήν Ἱστορικὴ καί Λογογραφικὴ Ἑταιρεία
Σκύρου, ἀντίστοιχες ἐκδηλώσεις στήν Ἀθήνα, προκειμένου νά ἐνημερωθοῦν
περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀσχολούμενους μέ τό θέμα ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, εἰδι-
κοί καί ἐνδιαφερόμενοι, (λογογράφοι- κοινωνιολόγοι- ἐθνολόγοι- θρησκευτι-
ολόγοι- ἀρχαιολόγοι- ἱστοτικοί- κλπ).

Τό πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐκθεση φωτογραφιῶν, πού θά γίνῃ ἀρχικά στά
γραφεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας (δόξος Ἑπταχάλκου 9-στό
Θησεῖο- σταθμός ἡλεκτρικοῦ, ἀπέναντι ἀπὸ τήν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Ἀθανα-
σίου) τῇ Δευτέρᾳ (19) Τετάρτῃ (21) καί Παρασκευῇ (23) Φλεβάρη καί θά εἶναι
ἐλεύθερη στό κοινὸ ἀπὸ τίς 6-9 μ.μ. Ἡ ἴδια ἐκθεση, θά ὀργανωθῇ καί
στό Ἀμερικάνικο Κολλέγιο Θηλέων Ἀγίας Παρασκευῆς (στά πλαίσια τοῦ ἑ-
τους Ἑλληνικῆς παράδοσης, πού καθιέρωσε φέτος τό Ὑπουργεῖο Παιδείας)
τῇ Δευτέρᾳ (26) Πρὶν (27) καί Τετάρτῃ (29) Φλεβάρη, ἀπὸ τίς 9.30 π.μ. ἕως
τίς 4.30 μ.μ. γιά τίς μαθήτριες τοῦ Κολλέγιου καί τό Κοινό.

Παράλληλα μέ τήν ἐκθεση, ὁ Κοινωνιολόγος καί Λογογράφος Μανὸς Φαλτάιτς,
θά κάνει ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση τῇ Τετάρτῃ 21 Φλεβάρη στίς 7.30 μ.μ.

στά γραφεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας, πάνω στήν προβλημα-
τικὴ τῆς καταγωγῆς καί ἀρχικῆς σημασίας τοῦ Καρναβαλιοῦ, ἀναλύοντας ἰ-
διαίτερα τὰ ἑξῆς θέματα:

- α- Τὴν χωρικὴ ἔκταση τοῦ Καρναβαλιοῦ
- β- Τὴν διαχρονικὴ του διάσταση
- γ- Τὰ κοινὰ παραδοσιακὰ τυπικὰ Καρναβαλικά σύμβολα μασκοφορία- κουδου-
νοφορία- τραγομορφισμὸς- ραβδοσοφία κλπ)
- δ- Τίς πρωτογενεῖς τοτεμικὲς λατρεῖες τοῦ Πάνα, Ἀμμωνα, Θάαλ κλπ.
- ε- Τίς σχέσεις τῶν σημερινῶν καρναβαλικῶν ἐπιβιώσεων μέ τίς πάρα πά-
νω λατρεῖες καί ἰδιαίτερα τοῦ Πάνα.
- στ- Τίς ἱστορικὲς σχέσεις τοῦ ἀρχέγονου δρώμενου, ἀπὸ τὰ ἀρχαιοελληνι-

κά Κρόνοια, τά Ρωμαϊκά Σατουρνάλια, τά Διονύσια κλπ. μέχρι σήμερα.

Ἡ ἀνακοίνωση θά γίνῃ σέ συνάρτηση μέ τό ἐκθεσιακό ὑλικό, ἔτσι ὥστε νά δωθῇ πληρέστερη καί σαφέστερη ἡ εἰκόνα τῶν θεμάτων πού σχετίζονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό Καρναβάλι ἀπό πλευρᾶς καταγωγῆς καί ἀρχικῆς σημασίας.

Ἡ ἐκθεση, ἐκτός ἀπό τά καρναβαλικά σύμβολα (κουδούνια- ραβδιά- μάσκες-) στηρίζεται βασικά σέ περισσότερες ἀπό 1.000 φωτογραφίες, ἀπό Ἑλληνικά καί ξένα Καρναβάλια, ἀναπαραστάσεις τοτεμικῶν σύμβολων, ἀρχαιοελληνικές ἀπεικονίσεις σκηνῶν πού συνδέονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό Καρναβάλι, διασυνδέοντας ἔτσι τά ἐπί μέρους θέματα τῆς τιθέμενης προβληματικῆς. Τό φωτογραφικό ὑλικό καί τά σύμβολα πού θά ἐκτεθοῦν, ἀνήκουν στό Μουσεῖο Φαλτάιτς.

Οἱ πάρα πάνω ἐκδηλώσεις, ἀποβλέπουν στή συνειδητοποίηση τῆς ἀνάγκης διαφύλαξης καί διάσωσης τοῦ πατροπαράδοτου τρόπου τέλεσης τῆς γιορτῆς, ἀπό τά νεοεγεννῆ καί ἄσχετα στοιχεῖα, πού ὁδηγοῦν στόν ἀποπροσανατολισμό καί ἐκφυλισμό τῶν ἀρχέγονων πρότυπων, καί παράλληλα, νά δώσουν ἀπάντηση σέ μιά σειρά ἀπό ἐπί μέρους ἐπιστημονικά ζητήματα, πού συνδέονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό Καρναβάλι, ἐπειδὴ ἡ Ἀποκριά, δέν ἔχει μόνο μεγάλο ψυχγωγικό, "ψαλκlorικό" καί τουριστικό ἐνδιαφέρον.

Στήν πραγματικότητα, ἔχει ἐπίσης καί μέγιστο- στήν κυριολεξία τῆς λέξης- ἐπιστημονικό ἐνδιαφέρον.

Ἡ πανάρχαια, προ-διονυσιακή της προέλευση καί ἐκτεταμένη τέλεση τῆς γιορτῆς, πού τῆς δίνει σχεδόν οἰκουμενικό χαρακτήρα, τήν τοποθετεῖ σάν ἓνα ἀπό τά πιό μεγάλα καί σπουδαῖα ἐπιστημονικά προβλήματα- κλειδιά, πού ἡ λύση του, θά δώσῃ ἀπάντηση σέ σημαντικά καί μεγάλα ἐρωτήματα στό χῶρο τῆς θρησκυολογίας, (τίς τοτεμικές λατρεῖες καί ἰδιαίτερα τοῦ Πάνα) τῆς Ἑθνολογίας, τῆς παγκόσμιας πρωτοϊστορίας, τῆς καταγωγῆς τῆς τραγωδίας, τῆς σάτjρας, τοῦ θεάτρου κλπ. γιατί πολλά μεγάλα- ἄλυτα ὡς τώρα- ἐπιστημονικά ἐρωτηματικά τῆς πρωτοϊστορίας- ἰδιαίτερα ὁλων τῶν Ἰνδο-Εὐρωπαϊκῶν λαῶν-, συνδέονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό πανάρχαιο καί σχεδόν οἰκουμενικό δρώμενο τῆς ἀποκριᾶς.

ΠΟΥΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΙΤΣ- ΣΚΥΡΟΣ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΚΥΡΟΥ
Γραφεΐα 'Αθήνας - ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 75
Τηλ. 3.605.463

ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ- Ι- ΔΕΥΤΕΡΗΣ 1979

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΙΩΔΙ

ΣΥΣΧΕΤΙΚΗ ΕΚΔΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ
ΦΑΛΤΑΙΤΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ

Τό ΠΟΥΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΙΤΣ, στὰ πλαίσια τοῦ εἰδικοῦ προγράμματός του γιὰ τὴ διερεύνηση τῆς ἱστορικῆς προέλευσης καὶ ἀρχικῆς σημασίας τοῦ Καρναβαλι-
οῦ- ποῦ καθιέρωσε ἀπὸ πέρσι μὲ ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις καὶ ἐκθεση
φωτογραφιῶν καὶ σύμβολων στοὺς χώρους του στὴ Σκῦρο- ὀργανώνει φέτος,
σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφικὴ Ἑταιρεία, τὸ Ἀμερικάνικο
Κολλέγιο Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ τὴν Ἱστορικὴ καὶ Λογογραφικὴ Ἑταιρεία
Σκύρου, ἀντίστοιχες ἐκδηλώσεις στὴν Ἀθήνα, προκειμένου νὰ ἐνημερωθοῦν
περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀσχολούμενους μὲ τὸ θέμα ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, εἰδι-
κοὶ καὶ ἐνδιαφερόμενοι, (λογογράφοι- κοινωνιολόγοι- ἐθνολόγοι- θρησκευτι-
ολόγοι- ἀρχαιολόγοι- ἱστορικοὶ- κλπ).

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐκθεση φωτογραφιῶν, ποῦ θὰ γίνῃ ἀρχικὰ στὰ
γραφεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας (ὁδὸς Ἑπταχάλκου 9-στὸ
Θησεῖο- σταθμὸς ἡλεκτρικοῦ, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Ἀθανα-
σίου) τὴ Δευτέρα (9) Τετάρτη (21) καὶ Παρασκευὴ (23) Φλεβάρη καὶ θὰ εἶναι
ἐλεύθερη στὸ κοινὸ ἀπὸ τὶς 6-9 μ.μ. Ἡ ἴδια ἐκθεση, θὰ ὀργανωθῇ καὶ
στὸ Ἀμερικάνικο Κολλέγιο Θηλέων Ἀγίας Παρασκευῆς (στὰ πλαίσια τοῦ ἑ-
τους Ἑλληνικῆς παράδοσης, ποῦ καθιέρωσε φέτος τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας)
τὴ Δευτέρα (26) Πέμπτη (27) καὶ Τετάρτη (21) Φλεβάρη, ἀπὸ τὶς 9.30 π.μ ἕως
τὶς 4.30 μ.μ. γιὰ τὶς μαθήτριες τοῦ Κολλέγιου καὶ τὸ Κοινόν.

Παράλληλα μὲ τὴν ἐκθεση, ὁ Κοινωνιολόγος καὶ Λογογράφος Μάνος Φαλτάιτς,
θὰ κάνει ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση τὴν Τετάρτη 21 Φλεβάρη στίς 7.30 μ.μ.

στὰ γραφεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας, πάνω στὴν προβλημα-
τικὴ τῆς καταγωγῆς καὶ ἀρχικῆς σημασίας τοῦ Καρναβαλιοῦ, ἀναλύοντας ἰ-
διαίτερα τὰ ἑξῆς θέματα:

α- Τὴν χωρικὴ ἔκταση τοῦ Καρναβαλιοῦ

β- Τὴν διαχρονικὴ του διάσταση

γ- Τὰ κοινὰ παραδοσιακὰ τυπικά Καρναβαλικά σύμβολα μασκοφορία- κουδου-
νοφορία- τραγομορφισμὸς- ραβδοσοφορία κλπ)

δ- Τὶς πρωτογενεῖς τοτεμικὲς λατρεῖες τοῦ Πάνα, Ἀμμωνα, Θάαλ κλπ.

ε- Τὶς σχέσεις τῶν σημερινῶν καρναβαλικῶν ἐπιβιώσεων μὲ τὶς πάρα πά-
νω λατρεῖες καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Πάνα.

στ- Τὶς ἱστορικὲς σχέσεις τοῦ ἀρχέγονου δρώμενου, ἀπὸ τὰ ἀρχαιοελληνι-

κά Κρόνοια, τά Ρωμαϊκά Σατουρνάλια, τά Διονύσια κλπ. μέχρι σήμερα.

Ἡ ἀνακοίνωση θά γίνη σέ συνάρτηση μέ τό ἐκθεσιακό ὑλικό, ἔτσι ὥστε νά δωθῇ πληρέστερη καί σαφέστερη ἡ εἰκόνα τῶν θεμάτων πού σχετίζονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό Καρναβάλι ἀπό πλευρᾶς καταγωγῆς καί ἀρχικῆς σημασίας.

Ἡ ἐκθεση, ἐκτός ἀπό τά Καρναβαλικά σύμβολα (κουδούνια· ραβδιά· μάσκες·) στηρίζεται βασικά σέ περισσότερες ἀπό 1.000 φωτογραφίες, ἀπό Ἑλληνικά καί ξένα Καρναβάλια, ἀναπαραστάσεις τοτεμικῶν σύμβολων, ἀρχαιοελληνικές ἀπεικονίσεις σκηνῶν πού συνδέονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό Καρναβάλι, διασυνδέοντας ἔτσι τά ἐπί μέρους θέματα τῆς τιθέμενης προβληματικῆς. Τό φωτογραφικό ὑλικό καί τά σύμβολα πού θά ἐκτεθοῦν, ἀνήκουν στό Μουσεῖο Φαλτάιτς.

Οἱ πάρα πάνω ἐκδηλώσεις, ἀποβλέπουν στή συνειδητοποίηση τῆς ἀνάγκης διαφύλαξης καί διάσωσης τοῦ πατροπαράδοτου τρόπου τέλεσης τῆς γιορτῆς, ἀπό τά νεοεγεννῆ καί ἄσχετα στοιχεῖα, πού ὀδηγοῦν στόν ἀποπροσανατολισμό καί ἐκφυλισμό τῶν ἀρχέγονων πρότυπων, καί παράλληλα, νά δώσουν ἀπάντηση σέ μιά σειρά ἀπό ἐπί μέρους ἐπιστημονικά ζητήματα, πού συνδέονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό Καρναβάλι, ἐπειδὴ ἡ Ἀποκριά, δέν ἔχει μόνο μεγάλο ψυχγωγικό, "φασκλορικό" καί τουριστικό ἐνδιαφέρον.

Στήν πραγματικότητα, ἔχει ἐπίσης καί μέγιστο- στήν κυριολεξία τῆς λέξης- ἐπιστημονικό ἐνδιαφέρον.

Ἡ πανάρχαια, προ-διονυσιακή της προέλευση καί ἐκτεταμένη τέλεση τῆς γιορτῆς, πού τῆς δίνει σχεδόν οἰκουμενικό χαρακτήρα, τήν τοποθετεῖ σάν ἓνα ἀπό τά πιό μεγάλα καί σπουδαῖα ἐπιστημονικά προβλήματα- κλειδιά, πού ἡ λύση του, θά δώσῃ ἀπάντηση σέ σημαντικά καί μεγάλα ἐρωτήματα στό χῶρο τῆς θρησκευτολογίας, (τίς τοτεμικές λατρεῖες καί ἰδιαίτερα τοῦ Πάνα) τῆς Ἑθνολογίας, τῆς παγκόσμιας πρωτοϊστορίας, τῆς καταγωγῆς τῆς τραγωδίας, τῆς σάτυρας, τοῦ θεάτρου κλπ. γιατί πολλά μεγάλα- ἔλυστα ὡς τώρα- ἐπιστημονικά ἐρωτηματικά τῆς πρωτοϊστορίας- ἰδιαίτερα ὅλων τῶν Ἰνδο-Εὐρωπαϊκῶν λαῶν, συνδέονται ἄμεσα ἢ ἔμμεσα μέ τό πανάρχαιο καί σχεδόν οἰκουμενικό δρώμενο τῆς ἀποκριᾶς.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΙΤΣ- ΣΚΥΡΟΣ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΚΥΡΟΥ
Γραφεΐα 'Αθήνας- Χαριλάου Τρικούπη 75
Τηλ. 3.605.463

ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ--2-- ΜΑΡΤΗΣ 1979

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ
ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΦΑΛΤΑΙΤΣ, ΣΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ DEREΕ
ΤΡΙΤΗ 6- ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΜΑΡΤΗ 1979

Μετά τήν ἐξαιρετική ἐπιτυχία πού σημείωσε ἡ συσχετική ἔκθεση φωτογραφι-
ῶν καί σύμβολων τοῦ Καρναβαλιού, πού ὀργάνωσε φέτος τό ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΙΤΣ
στήν Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἑταιρεία καί στό PIERCE COLLEGE ἀπό τίς 19
μέχρι τίς 28 Φλεβάρη, θά συνεχιστῇ γιά 15 ἀκόμα μέρες στό Ἀμερικάνικο
DEREE COLLEGE (Ἀγία Παρασκευή).

Ἡ ἔκθεση θά λειτουργήσῃ στή βιβλιοθήκη τοῦ Κολλέγιου ἀπό τήν Τρίτη 6
μέχρι καί τήν Παρασκευή 16 Μάρτη, ἐκτός Σάββατου καί Κυριακῆς καί θά
εἶναι ἀνοιχτή στό κοινό τίς ὥρες 9 π.μ.-6.μ.μ.

Στά πλαίσια τῆς ἔκθεσης, ὁ κοινωνιολόγος καί λαογράφος Μάνος Φαλτάιτς,
θά παρουσιάσῃ τίς θέσεις του στό Κολλέγιο, πάνω στήν ἱστορική σημασία
καί καταγωγή τοῦ Καρναβαλιού, πού εἶναι ἀποτέλεσμα 17 χρόνων ἔρευνας,
τήν Τετάρτη 7, Πέμπτη 8, Τετάρτη 14, καί Πέμπτη 15 Μάρτη, στίς 1.30 μ.μ.

Οἱ φωτογραφίες πού παρουσιάζονται καί τεκμηριώνουν τίς θεωρητικές
θέσεις τοῦ Μάνου Φαλτάιτς, καλύπτουν ἐννοιολογικά τούς τομεῖς:

- α- Τῆς γενικῆς τοτεμικῆς θρησκειολογίας
- β- Τῆς τοτεμικῆς λατρείας τοῦ Βάαλ
- γ- Τῆς τοτεμικῆς λατρείας τοῦ Πάνα
- δ- Τῆς σύγκρουσης τῶν δύο μεγάλων τοτεμικῶν θρησκειῶν Βάαλ καί Πάνα
πού σύμφωνα μέ τή θεωρία τοῦ Μάνου Φαλτάιτς, ἀποτελέσασε τό ἱστορικό
γεγονός πάνω στό ὁποῖο στηρίχτηκε ἡ γέννηση τοῦ Καρναβαλιού
- ε- Τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ θεάτρου καί ἰδιαίτερα τῆς
τραγωδίας καί σάτυρας
- στ- Τῶν ἀρχέγονων μορφολογικῶν καί τελετουργικῶν στοιχείων τῶν παραδο-
σιακῶν καρναβαλιῶν πού ἔχουν ἐπιβιώσει μέχρι σήμερα (πραγομορφισμός-
κουδουνοφορία- ραβδοφορία- γαϊτανάκι- ἀναπαράσταση γάμου- μάχης- θάνα-
του- καθαρμοῦ)

Σέ ἰδιαίτερο τμήμα τῆς ἔκθεσης, παρουσιάζεται ἡ ἐπιστημονική φωτογρα-
φική καταγραφή τοῦ Σκυριανοῦ Καρναβαλιού, πού πραγματοποίησε τό ΜΟΥΣΕΙΟ
ΦΑΛΤΑΙΤΣ τό 1978.

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ

Τά κύρια σημεῖα τῶν θέσεων τοῦ ΜΑΝΟΥ ΦΑΛΤΑΙΤΣ

- Τό Καρναβάλι εἶναι γιορτή σχεδόν οἰκουμενική, πού ἀνεξάρτητα ἀπό τοὺς τρόπους πού σήμερα τελεῖται ἀπὸ χώρα σέ χώρα καί τόπο σέ τόπο, ἔχει κοινή καταγωγή καί ἀφετηρία.

- Παρ' οὗτως ὡς τώρα ἐπικρατοῦσες γνώμες, πού βλέπουν τήν ἀποκρίά σά γιορτή βασικά γεωργική καί φυσιολατρική, μέ εὐετηριακή ἀρχική σκοπιμότητα, βασιζόμεναι στήν "αὐθόρμητη" τάση τῶν χωρικῶν νά ψυχαγωγηθοῦν καί νά ἐκτονωθοῦν φορόντας μάσκες, πίνοντας κρασί καί βωμολοχώντας, ἡ ἀποκρίά, πού ἔχει πανάρχαιες ρίζες, ἦταν στήν ἀρχική της μορφή, ἀρχικά θεσμοθετημένη.

- Στήρίζονταν σέ καθορισμένα μορφολογικά καί τελετουργικά στοιχεῖα.

- Ἀκολουθοῦσε ἕνα τυπικό προσδιορισμένο χρονικά, διαδικαστικά καί ὀργανωτικά, πράγμα πού δείχνει τήν "ἄνωθεν" θεσμοθέτησή της καί ἀποκλείει τήν αὐθόρμητη τυχαία γέννησή της.

- Δέν ἦταν γεωργική γιορτή, ἀλλά καθαρά κτηνοτροφική, θεσμοθετημένη ἀπὸ τήν πανάρχαια φυλή τῶν κτηνοτρόφων, πού πρὶν ἀπ' τὴν ἐπιβολή τοῦ δωδεκάθεου εἶχε ἀνεξάρτητη ἐθνοφυλετική καί θρησκευτική ὄντοτητα καί κυριαρχοῦσε πολιτικά σέ ἐκτεταμένες περιοχές τῆς Ἀσίας, Ἀφρικής καί Εὐρώπης, γνωστή μέ διαφορετικές ὀνομασίες.

- Ἡ σύγκρουση τῶν δύο αὐτῶν τοτερικῶν θρησκειῶν πού μαρτυρεῖται ἀπὸ τίς "μυθολογίες" ὅλων σχεδόν τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν λαῶν, ὅχι μόνο μέ συμβολισμοὺς, ἀλλὰ καί μέ πῶς συγκεκριμένες πληροφορίες, κατέληξε σέ πολλές περιοχές σέ νίκη καί ἐπικράτηση πολιτική τῶν κτηνοτρόφων σέ βάρος τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν.

- Σέ ἀνάμνηση αὐτῆς τῆς μεγάλης φυλετικῆς μνήμης, οἱ κτηνοτροφικές δυναστείες, ὅπου ἐτιβλήθησαν, καθιέρωσαν ἐπινίκια γιορτή μέ εντονο θρησκευτικο-φυλετικό χαρακτήρα. Αὐτὸ συμβαίνει ἀκριβῶς καί σήμερα μέ τίς ἐθνικές ἐπέτειες τῶν διάφορων λαῶν, π.χ. 25 Μαρτίου, 28 Ὀκτωβρίου κλπ, ὅπου γίνονται παρελάσεις, γιορτές, ὁ λαὸς φορᾷ τίς ἐθνικές του φορεσιές καί ἐξαίρεται ὅχι μόνο τὸ ἴδιο τὸ ἐθνικὸ γεγονός, ἀλλὰ προβάλεται καί ἡ ἐπίσημη θρησκεία καί τὰ σύμβολά της, στὸ ὄνομα τῶν ὁποίων καί μέ "τὴ βοήθειά" τους, γίνονται πόλεμοι καί κερδίζονται νίκες.

- Στὴν περίπτωση τῆς νίκης καί ἐπικράτησης τῶν κτηνοτρόφων, πάνω στους γεωργικοὺς πληθυσμοὺς, ἡ γιορτή θεσμοθετήθηκε στὸ ὄνομα τοῦ τοτερικοῦ τοῦ θεοῦ Τράγου (τοῦ γνωστοῦ μας Πάνα) καί καθιερώθηκε ὁλόκληρη ἀναπαράσταση τῆς μεγάλης σύγκρουσης, μέ ὡδή πτόν Τράγο, τὴν τραγωδία.

- Στὴν ἀναπαράσταση οἱ ἐορταστές τῆς φυλῆς, εβαζαν τὰ σύμβολα τοῦ τοτέμ τους, κέρατα καί δέρματα τράγου καί κατ' ἑκάστην σέ ὅλο τους τὸ σῶμα,

ὥστε νά μοιάζουν ὅσο γίνεται περισσότερο μέ τόν τοτεμικό τους θεό.

Ἐπίσης χρησιμοποιοῦσαν τά κουδούνια· σύμβολα κι' αὐτά τοῦ Πάνα· καί τό τσοπάνικο ραβδί.

- Ἐτρωγαν κτηνοτροφικά προϊόντα· κρέας, τυρί· τραχανά· μέ θεσμοθετημένα ἐπίσης διαδικασίᾳ. Ἡ διαδικασία αὐτή τηρήθηκε μέχρι σήμερα μέ τίς γνωστές μας ὀνομασίες τῆς " κρεοφάγου", " τυρινῆς" κλπ.

- Ἡ σύγκρουση αἰγοτρόφων καί βοοτρόφων στόν Ἑλληνικό χῶρο, ταυτίζεται μέ τήν Κενταυρομαχία. Γιατί οἱ Κένταυροι δέν ἦταν τίποτα ἄλλα, παρά φυλή βοῖδοτρόφων καβαλλάρηδων· ὅπως οἱ καουμπόϋδες τῆς Ἀμερικῆς· πού λάτρευαν τό θάλα.

- Στήν ἀναπαράσταση τῆς σύγκρουσης, οἱ Κένταυροι παρουσιάζονται σάν ἀλογάνθρωποι πού κυνηγοῦν γυναῖκες, ὅπως ἀκριβῶς ἀναφέρουν τά γνωστά κείμενα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων γιά τήν Κενταυρομαχία.

- Μέ τήν ἐπικράτηση τοῦ Δωδεκάθεου, ἀρχικά, οἱ ἐορταστικές ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Πάνα καταργήθηκαν ἀπὸ τίς νέες ἐθνο-θρησκευτικές μορφές ἐξουσίας. Ἀναβίωσαν ἀργότερα, μέ τήν παρεμβολή τῆς λαρείας τοῦ Διόνυσου, σάν ἐνδιάμεσου φορέα τῆς γιορτῆς. Ἐτσι ἡ τοτεμική λατρεία τοῦ Πάνα καί ἡ ἀναπαράσταση τῆς ἐπινίκιας γιορτῆς τῶν κτηνοτρόφων ἐπὶ τῶν

Κενταύρων, μπῆκε κάτω ἀπὸ κρατικό ἐλεγχό μέ τήν ἔξαρση τοῦ ἀναγνωρισμένου ἀπὸ τήν Πολιτεία θεοῦ Διόνυσου. Ὁμως καί στίς Διονυσιακές γιορτές· ὅπως πιά ἐπίσημα ὀνομάζονταν· διατηρήθηκαν ἀποκλειστικά σχεδόν τά στοιχεῖα τῆς Κενταυρομαχίας, μέ τή μορφή δύο χορῶν: τό χορό τῶν Τράγων καί τῶν Σειληνῶν, πού δέν ἦταν ἄλλοι παρά οἱ Κένταυροι μέ γελοιοποιημένη μορφή. Παράλληλα, οἱ παλαιές κτηνοτροφικές φυλές ἐξακολουθοῦσαν νά λατρεύουν καί νά κάνουν ἀναπαράστασεις τῆς νίκης τοῦ θεοῦ τους Τράγου, τό " Τριῶδι" (τραγα· ὠδή · τρανωδία).

- Οἱ γιορτές αὗτές καί μέχρι τήν ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ καί παρά τίς διώξεις τους ἀπὸ τή νέα θρησκεία ἐξακολουθοῦσαν νά γίνονται μέ τόν ἴδιο τρόπο ἀκριβῶς· σχεδόν μέχρι τίς μέρες μας· σέ ἀπομονωμένες κτηνοτροφικές περιοχές, διατηρώντας τά βασικά στοιχεῖα τῆς ἀρχικῆς γιορτῆς πού δένονται ἄμεσα τόσο μέ τή λατρεία τοῦ Πάνα, ὅσο καί μέ τό ἱστορικό γεγονός τῆς Κενταυρομαχίας.

- Σήμερα τά μορφολογικά καί τελετουργικά στοιχεῖα τοῦ ἀρχέγονου προτύπου τῆς γιορτῆς πού σώζονται εἶναι:

- Ὁ τραγομορφισμός (μασκοφορία μέ προβιά τράγου καί ἀμφίεση μέ γιδότομαρα ἢ μαῦρες κώπες πού μιμοῦνται τά τραγοτόμαρα)

- Ἡ κουδουνοφορία

- Ἡ ραβδοφορία

- Ἡ ἀναπαράσταση γάμου

· Η αναπαράσταση τῶν γελοιοποιημένων Κένταυρων ἢ Σειληνῶν (τό γνωστό μας Γαΐτανάκι)

· Η σύγκρουση. (παλιότερα γίνονταν ὁλόκληρες μάχες, ὅπου ὑπῆρχαν ἀκόμα καί νεκροί). (Μὲ τὴν παρέμβαση τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας οἱ πετροπόλεμοι ποὺ γίνονταν αὐτὲς τὶς μέρες σὲ ἀναπαράσταση τῆς μάχης, ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ τὸν χαρτοπόλεμο).

· Ὁ θάνατος μὲ ἀναπαράσταση φόνου καί ρίξιμο πτάχτης.

· Μνημόσυνο στῇ μνήμῃ τῶν νεκρῶν (τό Τυχοσάββατο)

· Ὁ καθαρμός καί ἡ τελικὴ ἐπινίκια γιορτὴ στὴν ὁποία συμμετέχουν ὅλοι οἱ κάτοικοι (καθαρὰ Δευτέρα) ἐνῶ στίς προηγούμενες ἐκδηλώσεις ἡ ἀναπαράσταση γίνεται ἀπὸ συγκεκριμένες μόνο ὁμάδες, καί οἱ ἄλλοι εἶναι ἀπλοί θεατές.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Γιὰ τὴν ὀργάνωση τῶν πάρα πάνω ἐκδηλώσεων, συνεργάστηκαν μὲ τό ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΑΛΤΑΪΤΣ, ἀπὸ μέρους:

· Τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας, ὁ Πρόεδρος της, δικηγόρος Στάθης Λιακόπουλος

· Τοῦ Ἀμερικάνικου Καλλέγιου Θηλέων Ἀγίας Παρασκευῆς (PIERCE COLLEGE) ἡ καθηγήτρια Βγένια Βαρθολομαίου καί ἡ ὑπεύθυνη τῆς Βιβλιοθήκης Εὐη Οἰκονομίδη

· Τοῦ DEREΕ COLLEGE , ἡ ὑπεύθυνη τῶν Σπουδαστικῶν δραστηριοτήτων Ὀριέτα Ἐξάρχου καί ἡ Διευθύντρια τῆς Βιβλιοθήκης Μαρία Στεργίου

· . .

Στὴν ἐπιτυχία τῶν ἐκδηλώσεων συνέβαλαν θετικότετα οἱ φίλοι τοῦ Μουσείου Φαλτάϊτς, καί ξεχωριστὰ ἡ Μαρία Ντενίση καί ἡ Τούλα Δουλᾶ

.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ἔγινε ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ Μουσείου Φαλτάϊτς ἱστορικὸ Ἀναστασία Φαλτάϊτς καί Βασίλη Ιαναγιωτόπουλο.